

Aktualizacja projektu planu ochrony
dla obszaru Natura 2000 Ujście Wisły PLB220004
Szymon Bzoma

Gdynia, luty 2023

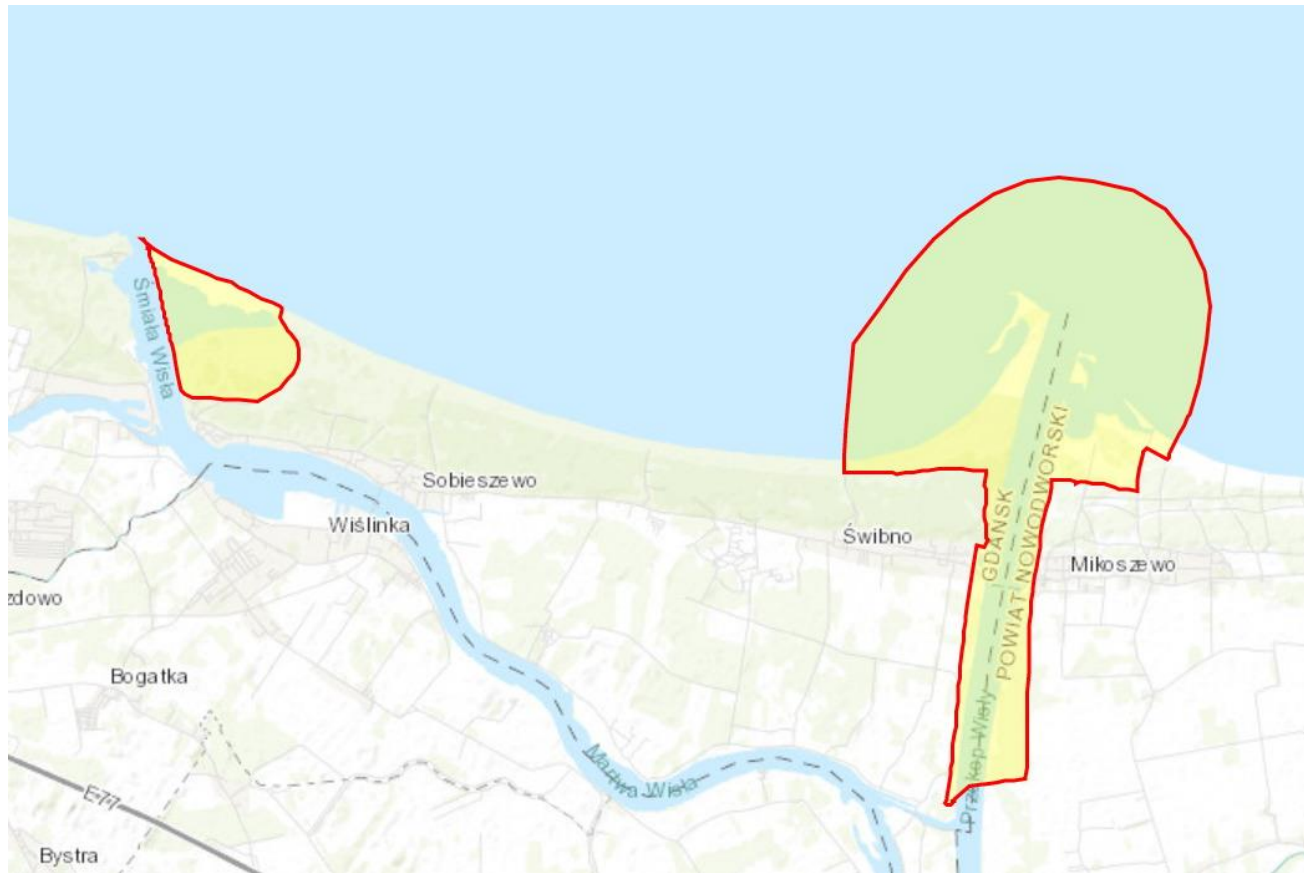
Obszar Ujście Wisły PLB220004

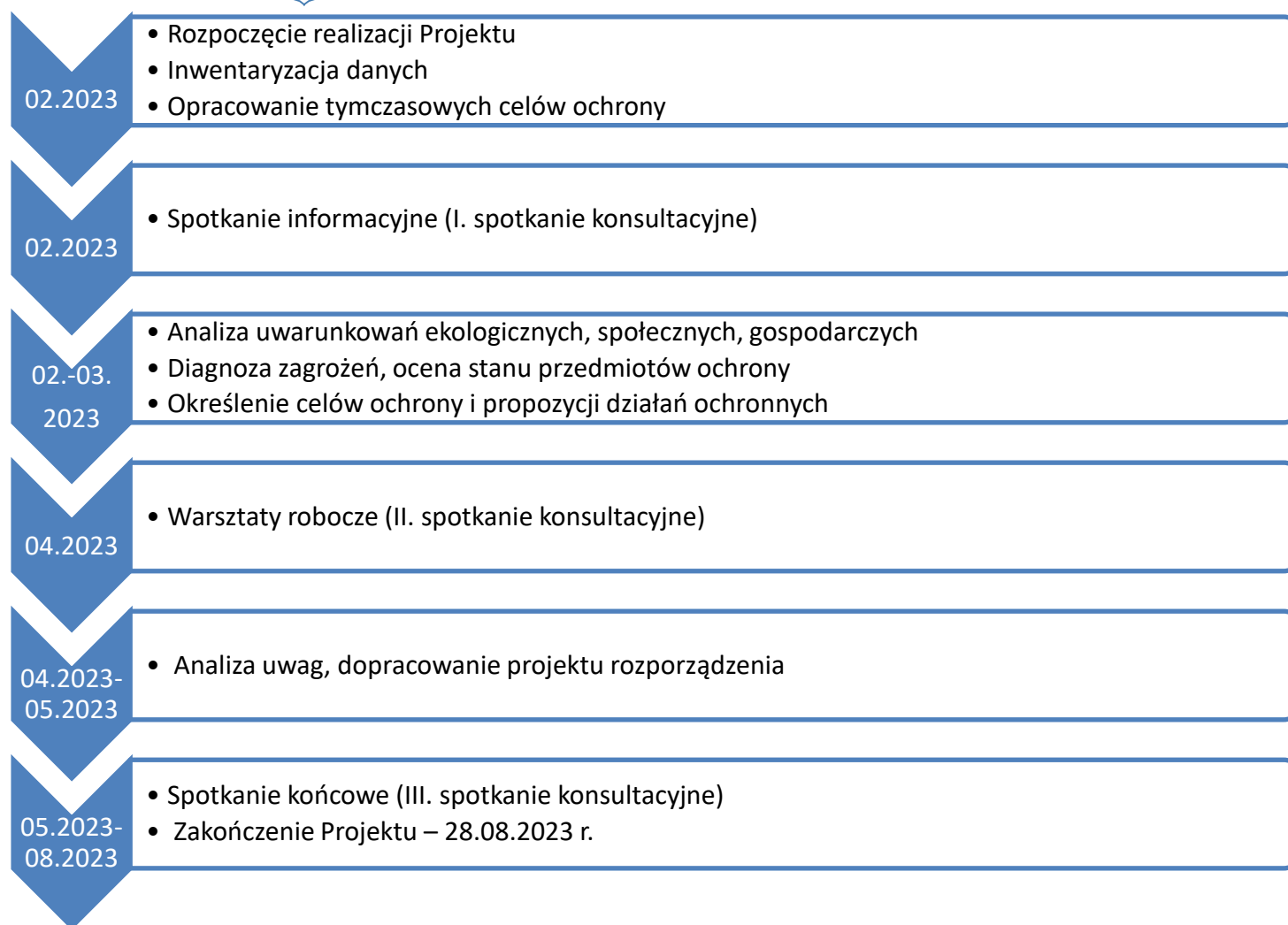
**Grupa Badawcza Ptaków Wodnych
KULING**

Szymon Bzoma

Poglądowa mapa obszaru

Harmonogram Projektu

Wprowadzenie

Plan ochrony obszaru - jest opracowywany przez organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 na okres 20 lat. Jest aktem prawnym ustanawianym w drodze rozporządzenia Ministra Środowiska, zawierającym:

- Opis przebiegu granic obszaru Natura 2000;
- Opis i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz opis sposobu ich eliminacji lub ograniczenia;
- Opis warunków zachowania lub przywrócenia właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków;
- Wskazania do zmian w dokumentach planistycznych;
- Wykaz zadań ochronnych, wraz z określeniem sposobu ich wykonywania, rodzaju, zakresu i lokalizacji, na okres stosowny do potrzeb;
- Zakres monitoringu przyrodniczego.

Projekty rozporządzeń wraz z niezbędną dokumentacją zostały przygotowane w 2014 r. w ramach projektu: *„Opracowanie projektów planów ochrony obszarów Natura 2000 w rejonie Zatoki Gdańskiej i Zalewu Wiślanego”*. Dotychczas nie zostały implementowane do porządku prawnego, wymagają aktualizacji.

Przedmioty ochrony (zgodnie z SDF) – gatunki lęgowe

Kod	Gatunek	Liczebność		Ocena obszaru			
		Min.	Maks.	Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
A070	Nurogęs	6	18	C	C	C	C
A084	Ohar	2	4	B	C	B	B
A137	Sieweczka obrożna	7	7	B	B	C	B
A182	Mewa siwa	1	15	C	B	C	C
A184	Mewa srebrzysta	10	60	B	C	C	C
A191	Rybitwa czubata	112	570	C	C	C	C
A193	Rybitwa rzeczna	120	360	B	C	C	C
A195	Rybitwa białoczerna	25	50	B	C	C	C

Przedmioty ochrony – gatunki (populacje) przelotne

Kod	Gatunek	Liczebność		Ocena obszaru			
		Min.	Maks.	Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
A007	Perkoz rogaty	10	300	C	C	C	C
A039	Gęś zbożowa	14 000	14 000	C	C	C	C
A041	Gęś białoczelna	4 000	4 000	C	C	C	C
A061	Czernica	2 000	17 500	C	C	C	C
A062	Ogorzałka	3 000	12 500	C	C	C	B
A064	Lodówka	30 000	30 000	B	C	C	B
A064	Łabędź czarnodzioby	27	27	C	C	C	C
A067	Gągoł	1 500	22 700	B	C	C	C
A068	Bielaczek		300	C	B	C	C

Przedmioty ochrony – gatunki (populacje) przelotne

Kod	Gatunek	Liczebność		Ocena obszaru			
		Min.	Maks.	Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
A149	Biegus zmienny	200	200	C	C	C	C
A160	Kulik wielki	32	32	C	C	C	C
A166	Łęczak	2 100	2 100	C	C	C	C
A170	Płatkonóg szydłodzioby	150	150	C	C	C	C
A177	Mewa mała	5 000	5 000	B	C	C	A
A182	Mewa siwa	6 500	6 500	C	B	C	C
A184	Mewa srebrzysta	5 000	5 000	B	C	C	C
A190	Rybitwa wielkodzioba	130	130	C	B	C	C
A191	Rybitwa czubata	2 000	2 000	C	C	C	C
A193	Rybitwa rzeczna	2 000	2 000	B	C	C	C
A197	Rybitwa czarna	2 600	2 600	C	C	C	C

Przedmioty ochrony – gatunki (populacje) przelotne

Kod	Gatunek	Liczebność		Ocena obszaru			
		Min.	Maks.	Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
A068	Bielaczek		300	C	B	C	C
A070	Nurogęś	400	6 500	C	C	C	C
A182	Mewa siwa	10 000	10 000	C	B	C	C

Dane źródłowe

- Standardowy Formularz Danych (SDF obszaru PLB220004, data aktualizacji 2022-03)
- Dane i opracowania z projektu realizowanego na zlecenie Urzędu Morskiego w Gdyni: *Opracowanie projektów planów ochrony obszarów Natura 2000 w rejonie Zatoki Gdańskiej i Zalewu Wiślanego*, 2014, m. in. Program zarządzania dla rejonu Ujście Wisły: Ostoja w Ujściu Wisły (PLH220044) oraz Ujście Wisły (PLB220004) wraz z 5 załącznikami
- Zadania ochronne dla rezerwatów Ptasi Raj i Mewia Łacha, RDOŚ
- Wyniki Monitoringu Ptaków Wybrzeża i Rzek (Państwowy Monitoring Środowiska – GIOŚ), który trwa od 2020 r. Główne gatunki objęte programem to ohar, ostrygojad, sieweczka obrożna i rybitwa białoczerna, dla których program śledzi zmiany możliwe całych krajowych populacji lęgowych. Od roku 2021 w skład gatunków głównych wchodzi również mewa siwa.
- Wyniki Monitoringu Rybitwy Czubatej (Państwowy Monitoring Środowiska – GIOŚ), który trwa od 2015 r.
- Baza danych Grupy Badawczej Ptaków Wodnych KULING obejmująca 40 lat liczeń ptaków migrujących i zimujących w obszarze oraz wyniki monitoringu ptaków lęgowych od 2010 roku.

Nurogęś *Mergus merganser* (A070)

- Nurogęś jest gatunkiem lęgowym w Polsce, zwiększającym swoją liczebność i areał występowania.
- Realizowane działania z zakresu czynnej ochrony to wieszanie odpowiednich budek lęgowych
- Ptaki zimujące, również będące przedmiotami ochrony, są liczniejsze w trakcie ostrzejszych zim.

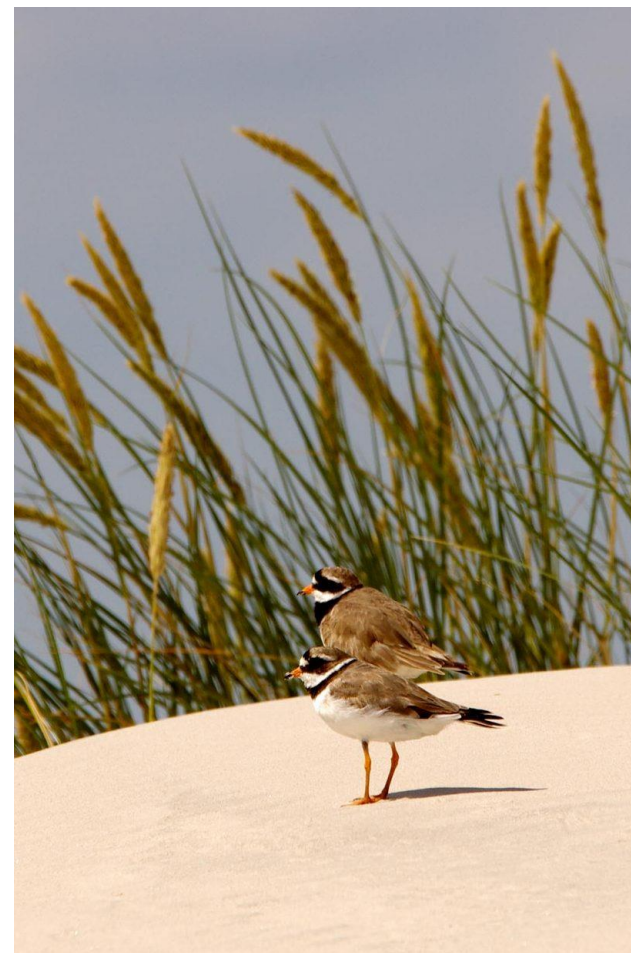
Sieweczka obroźna *Charadrius hiaticula* (A137)

- Sieweczka obroźna to ostatni gatunek ptaka wodnego, nadal gniazdujący na plażach polskiego Wybrzeża. Ujście Wisły jest jedną z najważniejszych ostoi tego gatunku.
- Realizowane działania z zakresu czynnej ochrony to zabezpieczanie lęgów specjalnymi koszami uniemożliwiającymi dostęp do gniazda drapieżnikom, edukacja ekologiczna bezpośrednio na plażach, pilnowanie rezerwatów i monitoring sukcesu lęgowego (m.in. obrączkowanie piskląt)

Sieweczka obroźna *Charadrius hiaticula* (A137)

Rok	Rezerwat Mewia Łąca			Rezerwat Ptasi Raj	Razem
	Świbno	Mikoszewo	plaża Mikoszewo		
2011	3		0	1	4
2012	3		0		bd.
2013	2		0		bd.
2014	5		0		bd.
2015	7	4	0	2	13
2016	4	11	0	2	17
2017	11	11	1	2	25
2018	7	11	1	3	22
2019	7	8	1	4	20
2020	7	10	0	4	21
2021	7	10	0	3	20
2022	10	11	1	3	25

Rybitwa czubata *Thalasseus sandvicensis* (A191)

- Rybitwy czubate gnieździły się w Ujściu Wisły w XX wieku do 1991 roku. Od 2007 roku do 2020 były lęgowe w liczbie do 770 par, ale od połączenia kierownicą wschodnią największej łachy z lądem w 2015 roku, nie odnosiły sukcesu lęgowego (za wyjątkiem roku 2016).
- W ramach czynnej ochrony na Falochronie Wschodnim w Porcie Północnym w Gdańsku zostało przygotowane zastępcze siedlisko dla tych ptaków, gdzie w 2022 roku gniazdowało 335 par, odnosząc sukces lęgowy. Powrót rybitw czubatych do Ujścia Wisły bez przygotowania odpowiedniego, wyspowego siedliska, wydaje się mało prawdopodobny.
- W okresie migracji Ujście Wisły jest ważnym miejscem odpoczynku i żerowania.

Mewa mała *Hydrocoleus minutus* (A177)

- Ujście Wisły jest jedynym miejscem w Polsce, gdzie można spotkać na lądzie mewa małe podczas migracji. Stada odnotowywane w przeszłości należały do rekordowych w skali Europy.

Biegus zmienny *Calidris alpina* (A149)

- Choć razowo obserwowane stada tych ptaków liczą kilkaset osobników, rokrocznie w Ujściu Wisły obrączkowanych jest od 2-4 tysięcy biegusów zmiennych. W większości są to ptaki migrujące z lęgówisk na Syberii do miejsc zimowania w Zachodniej Europie. Wybrzeże Bałtyku nie jest istotnym miejscem przestankowym, ptaki tu przebywające uzupełniają jak najszybciej zapasy tłuszczu i podejmują dalszą migrację.

Płatkonóg szydłodzioby *Phalaropus lobatus* (A170)

- W przeszłości dokonywane były obserwacje kilkuset płatkonogów szydłodziobych za jednym razem. Obecnie ptaki te spotykane są corocznie, ale nielicznie.

Lodówka *Clangula hyemalis* (A064)

- Największe liczebności tego gatunku odnotowywane są podczas ostrych zim i pojawienia się lodu na dużych obszarach Zatoki Puckiej. 30.000 osobników to wartości szacowane dla całego tamtego obszaru.
- Głównym problemem zimujących kaczek morskich jest przyłów w sieciach rybackich.

Problem wyspowych łąch

- Obecność dużych, wyspowych łąch jest warunkiem udanych lęgów rybitw z wszystkich trzech gatunków lęgowych w rezerwacie (czubatych, rzecznych i białoczelnych) i towarzyszących im innych ptaków.
- Podkład (zdjęcie) to stan z 2022 roku, kolor biały – łąchy w czerwcu 2014. Kolorami zaznaczono kolonie różnych gatunków rybitw

Antropopresja (turystyka)

- Obecność ludzi niesie zagrożenie dla lęgów ptaków tylko w sytuacji gdy ruch jest niekontrolowany i obejmuje wszystkie plaże i łąchy w rezerwacie.
- Obecnie rezerwat jest pilnowany w sezonie lęgowym przez strażników zatrudnianych przez KULING w ramach projektu „Ochrona ssaków i ptaków morskich – kontynuacja”
Umowa o dofinansowanie: POIS.02.04.00-00-0042/18-01

Antropopresja (turystyka)

- Liczba osób odwiedzających platformę widokową po zachodniej stronie rezerwatu przyrody „Mewia Łacha” w kolejnych tygodniach od czerwca do września.

Antropopresja (turystyka)

- Patrole Policji z własnej inicjatywy i na wezwanie strażników są coraz częstsze.

Problem grobli w rezerwacie przyrody Ptasi Raj

- Regularnie umieszczane deski umożliwiające przejście groblą na Mierzęję Messyńską – miejsce lęgów sieweczek obrożnych.

